

Seat No. : _____

TC-111

April-2013

B.Ed. (Sem.-II)

B-512 : Psychology

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 10
- (1) નીચે આપેલા પ્રાપ્તાંકો પરથી વર્ગલંબાઈ 5 રાખી આવૃત્તિવિતરણ તૈયાર કરી બહુલક શોધો :
84	80	90	82	84	70	89	77	62	79
73	74	87	76	79	97	69	78	95	85
78	86	92	85	54	65	56	71	65	70
58	52	78	85	94	66	57	63	71	71
84	74	62	90	81	77	58	65	51	92
- (2) સલાહ એટલે શું ? અસરકારક સલાહકારમાં કયા લક્ષણો અને કૌશલ્યો હોવા જોઈએ ?
- (બ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 125 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 4
- (1) સંઘર્ષ એટલે શું ? સંઘર્ષનાં પ્રકારો સમજાવો.
- (2) પ્રગટ સ્મૃતિમાપનની પદ્ધતિઓ જણાવી સમજાવો.
- (3) આંકડાશાસ્ત્રમાં માપનની કક્ષાઓ ટૂંકમાં સમજાવો.
2. (અ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નનો આશરે 100 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 6
- (1) સ્વાધ્યાય પદ્ધતિના લાભાલાભ જણાવો.
- (2) મનોવિજ્ઞાન શિક્ષણનો વ્યવહારુ જીવનમાં ઉપયોગ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- (3) એકમ આયોજન એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (બ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 8
- (1) અનુબંધ એટલે શું ? મનોવિજ્ઞાન વિષયનો અન્ય શાળાકીય વિષયો સાથેનો અનુબંધ સમજાવો.
- (2) મનોવિજ્ઞાન શિક્ષણમાં અધ્યાપન પદ્ધતિઓનું મહત્ત્વ જણાવી જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિના લાભાલાભ જણાવો.
3. (અ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 10
- (1) શ્રેષ્ઠ મનોવિજ્ઞાન શિક્ષક બનવા માટેની શૈક્ષણિક લાયકાતો અને અન્ય લાયકાતો સવિસ્તાર સમજાવો.
- (2) મનોવિજ્ઞાન મંડળનો અર્થ આપી તેમાં કરવાની પ્રવૃત્તિઓ જણાવી, મનોવિજ્ઞાન મંડળનો મહત્ત્વ સમજાવો.

- (બ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્ન પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 125 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 4
- (1) મનોવિજ્ઞાન અધ્યાપન કાર્યમાં વપરાતા શૈક્ષણિક સાધનોની યાદી તૈયાર કરી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.
 - (2) મનોવિજ્ઞાન પ્રયોગશાળાનું સંચાલન અને જાળવણી કરવી જરૂરી છે સમજાવો.
 - (3) મનોવિજ્ઞાન પ્રયોગશાળાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી મનોવિજ્ઞાનની પ્રયોગશાળામાં વપરાતા સાધનોની યાદી તૈયાર કરો.
4. (અ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં આશરે 100 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 6
- (1) ધોરણ-11ના પાઠ્યપુસ્તકના બાહ્ય લક્ષણો જણાવો.
 - (2) કોઈ એક એકમના સંદર્ભમાં અનાત્મલક્ષી કસોટીની રચના કરો.
 - (3) મનોવિજ્ઞાનમાં મૂલ્યાંકનનો અર્થ આપી સ્પષ્ટ કરી, તેનાં લક્ષણો જણાવો.
- (બ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 8
- (1) બ્લ્યૂ-પ્રિન્ટ એટલે શું ? બ્લ્યૂ-પ્રિન્ટની રચનાના સોપાનો વિગતે સમજાવો.
 - (2) ધોરણ-12ના વર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકની આલોચના તમારા શબ્દોમાં કરો.
5. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. 14
- (1) પ્રસારમાન એટલે શું ?
 - (2) 0.40 થી 0.70 વચ્ચેના સહસંબંધનું અર્થઘટન કરો.
 - (3) મુલાકાતના સોપાનો જણાવો.
 - (4) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી એટલે શું ?
 - (5) PQRSTનું અર્થઘટન કરો.
 - (6) કયો સ્મૃતિભ્રંશ જબરા આઘાતને લીધે સર્જાય છે ?
 - (7) કઈ પ્રેરણાનો અસંતોષ નિષેધક મનોવૈજ્ઞાનિક અસર જન્માવે છે ?
 - (8) શૈક્ષણિક સાધન તરીકે રેડીયોની બે મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (9) મનોવિજ્ઞાન પ્રયોગશાળા શાળામાં કઈ જગ્યાએ હોવી જોઈએ ?
 - (10) આદર્શ પ્રશ્નપત્રના કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
 - (11) જૂથ અધ્યયન પદ્ધતિ એટલે શું ?
 - (12) મનોવિજ્ઞાન વિષયમાં રસ જગાડવા માટે શિક્ષક તરીકે તમે કઈ પ્રવૃત્તિઓ કરશો ?
 - (13) O.H.P. સાધનની બે મર્યાદા જણાવો.
 - (14) સૌથી મોટા પ્રાપ્તાંક અને સૌથી નાના પ્રાપ્તાંક વચ્ચેના તફાવતને શું કહેવામાં આવે છે ?

Seat No. : _____

TC-111

April-2013

B.Ed. (Sem.-II)

B-512 : Psychology

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Answer any **one** of the following in about **750** words : **10**
- (1) Find Mode by preparing a frequency distribution with class interval of 5 from the scores given below :
84	80	90	82	84	70	89	77	62	79
73	74	87	76	79	97	69	78	95	85
78	86	92	85	54	65	56	71	65	70
58	52	78	85	94	66	57	63	71	71
84	74	62	90	81	77	58	65	51	92
- (2) What is Counselling ? Which characteristics and skills should an efficient counsellor have ?
- (b) Answer any **one** of the following in about **175** words : **4**
- (1) What is Conflict ? Explain types of Conflict.
- (2) State and explain the methods of Manifest Memory Measurement.
- (3) Explain in brief the levels of Measurement in statistics.
2. (a) Answer any **two** of the following in about **100** words : **6**
- (1) State merit-demerits of Assignment method.
- (2) Explain with illustration the use of psychology education in practical life.
- (3) What is unit plan ? Explain its importance.
- (b) Answer any **one** of the following in about **500** words : **8**
- (1) What is Correlation ? Explain correlation of Psychology subject with other school subjects.
- (2) State by explaining the importance of teaching method in Psychology education merit-demerits of group discussion method
3. (a) Answer any **one** of the following in about **750** words : **10**
- (1) Explain in details, educational and other qualifications to be best teacher in Psychology.
- (2) Give the meaning of psychology club and state its activities and explain the importance of psychology club.

- (b) Answer any **one** of the following in about **175** words : **4**
- (1) Prepare a list of teaching aids used in psychology teaching and state their importance.
 - (2) It is necessary to manage and maintain psychology laboratory. Explain.
 - (3) Clarify the concept of psychology laboratory and prepare a list of tools used in the laboratory.
4. (a) Answer any **two** of the following in about **100** words : **6**
- (1) Describe external features of the text book of Std-11.
 - (2) Construct an objective test in reference of a unit.
 - (3) Clarify the meaning of evaluation in Psychology and state its features.
- (b) Answer any **one** of the following in about **500** words : **8**
- (1) What is Blue Print ? Explain in details the steps to construct a blue print.
 - (2) Criticize the present text book of Std-12.
5. Answer the following questions briefly : **14**
- (1) What is Dispersion ?
 - (2) Interpret the correlation between 0.40 to 0.70.
 - (3) State steps of interview.
 - (4) What is Psychological Test ?
 - (5) Interpret P.Q.R.S.T.
 - (6) Which kind of amnesia is caused by a severe trauma ?
 - (7) The dissatisfaction of which motivation produces negative psychological effect ?
 - (8) State two limitations of Radio as a teaching aid.
 - (9) In which place in school a psychology laboratory should be situated ?
 - (10) State any two features of ideal question paper.
 - (11) What is group learning method ?
 - (12) Which activities will you organize in class as a teacher to generate interest in subject of Psychology ?
 - (13) State two limitations source of O.H.P.
 - (14) What is called the difference between the highest score and the lowest score ?
-